

PREDLOG

P L A T F O R M A

**o posjeti delegacije Ministarstva održivog razvoja i turizma SR
Njemačkoj, koju predvodi ministar Pavle Radulović,
(Berlin, 23-25. oktobar 2019. godine)**

Crna Gora je u decembru 2011. godine podnošenjem zahtjeva za članstvo u EU, pokazala spremnost da se posveti intenzivnim reformskim procesima koji će rezultirati članstvom u zajednici gdje se zajedničkim radom i posvećenošću opštem dobru donose demokratske odluke i rješavaju izazovi u dostizanju kvalitetnog i bezbjednog života njenih građana i generacija koje dolaze.

*Poslednje otvoreno poglavlje jeste **Poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene** (u daljem tekstu: Poglavlje 27) koje je, nakon ispunjenog Početnog mjerila i prihvaćene Pregovaračke pozicije, 10. decembra 2018. godine otvoreno na Međuvladinoj konferenciji u Briselu. Poglavlje 27 se smatra najzahtjevnijim i najkompleksnijim sa aspekta ljudskih, tehničkih/tehnoloških i finansijskih potreba. Ono što sprovođenje zahtjeva Poglavlja 27 čini najizazovnijim jeste sektorski pristup zaštiti životne sredine i postizanju održivog razvoja, odnosno integracija zaštite životne sredine u sve sektorske politike, sa ciljem preventivnog djelovanja, suzbijanja štete, zajedničke odgovornosti i očuvanja biološke ravnoteže.*

I UVOD

Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORiT) kao krovna institucija za Poglavlje 27, kontinuirano prati realizaciju obaveza iz početnog mjerila i o istom izvještava Vladu i Evropsku komisiju. MORiT je prepoznalo značaj međusektorske saradnje i nužne potrebe saradnje državne administracije sa stručnim i naučnim institucijama, civilnim društvom, privatnim sektorom i međunarodnim organizacijama kao sponama ka određenim dostupnim fondovima, kako bi se na najefikasniji način ostvarili ciljevi i obaveze iz Poglavlja 27.

Zatvaranje Poglavlja 27 će umnogome zavisiti od mogućnosti mobilisanja dostupnih EU i drugih fondova iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena, ali i kapaciteta države da ustanovi održive mehanizme za finansiranje aktivnosti za zaštitu životne sredine koji bi, uz jasne postavke funkcionisanja, priliva sredstava i izbor projekata omogućili rješavanje određenih ekoloških problema sa jedne strane i/ili efikasnu zaštitu i unapređenje stanja u oblasti životne sredine i klimatskih promjena sa druge strane.

U svijetlu pretpristupnih pregovora u okviru Poglavlja 27, saradnja sa SR Njemačkom je od velikog značaja, imajući u vidu visok stepen razvoja koji ova država posjeduje u ovoj oblasti, posvećenost pitanjima zaštite životne sredine, te posebno interesovanje koje pokazuje za upravljanje osjetljivim oblastima u cilju unapređenja i zaštite istih. Kako su intenzivna komunikacija i kontinuirana razmjena informacija s visokim zvaničnicima država članica Evropske unije važan segment pregovaračkog procesa, planirana posjeta predstavlja dobru priliku za razmjenu informacija o statusu realizacije obaveza Vlade i uključenosti cjelokupne javnosti u okviru pomenutog poglavlja. Takođe, u okviru posjete biće riječi i o drugim pitanjima koja su od značaja za proces pristupanja EU, a koje su u nadležnosti ovog Ministarstva.

II CILJ POSJETE

U toku posjete Berlinu, ministar Pavle Radulović će se sastati s visokim zvaničnicima Vlade i Bundestaga SR Njemačke, od kojih poseban značaj imaju sastanci sa Svenijom Šulc, saveznom ministarkom za okolinu, zaštitu prirode i bezbjednost nuklearnih

reaktora; članovima Radne grupe za okolinu poslaničke frakcije Savez 90/Zeleni u Bundestagu; sastanak sa predsjednikom i članovima Odbora za okolinu, zaštitu prirode i bezbjednost nuklearnih reaktora Bundestaga; sastanak sa Klaudiom Varning, generalnim direktorom za Bliski Istok, Aziju, Latinsku Ameriku, Jugoistočnu i Istočnu Evropu u Saveznom ministarstvu za privrednu saradnju i razvoj.

Ministar će tokom sastanaka informisati sagovornike o dinamici realizacije obaveza u okviru Poglavlja 27, s posebnim akcentom na strateško planiranje u oblasti politike životne sredine, definisanje prioriteta koje treba ostvariti, kao i na potrebe insitucionalnog jačanja i jačanja administrativnih kapaciteta. Ministar će upoznati sagovornike s planovima za prevazilaženje nedostataka u oblasti životne sredine i to po pitanju pravne usklađenosti, sprovođenja i izvršavanja propisa EU.

Poseban akcenat staviće se na teme upravljanja i dodatne zaštite osjetljivih oblasti poput Ulcinjske solane; upravljanja novoosnovanim Eko – fondom kao i NATURA 2000.

Vlada je pitanju zaštite Ulcinjske Solane dala poseban prioritet te je samo tokom 2018. u očuvanje i zaštitu ekosistema i obnovu infrastrukture na Solani uloženo 229.538 eura, a isti iznos sredstava je opredijeljen i za 2019. U julu 2018. Skupština Crne Gore je donijela Prostorni plan posebne namjene (PPPN) za obalno područje koji predviđa za Solanu proglašenje Parka prirode na ukupnoj površini (1.419,85ha). Lokalni Parlament opštine Ulcinj usvojio je Oduku o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra na sjednici Skupštine održanoj 24. juna 2019, odnosno u ime Vlade Crne Gore proglasio Ulcinjsku Solanu zaštićenim područjem - parkom prirode, nakon čega je Ministarstvo održivog razvoja i turizma kandidovalo Ulcinjsku solanu za Ramsar područje. Sekretarijat Ramsar konvencije je 6. septembra 2019. potvrdio da je Ulcinjska Solana uvrštena na listu Ramsar zaštićenih područja. Imajući u vidu da je „pružanje odgovarajućeg statusa zaštite Solane i efikasno sprovođenje mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa njene zaštite“, dio mjerila za zatvaranje Poglavlja 27, Radna grupa za Poglavlje 27 trenutno radi na izradi Nacrta akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila čiji jedan dio mjera se odnosi na očuvanje dobrog ekološkog statusa Solane, uključujući i definisanje izvora finansiranja.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao krovna institucija za pitanje životne sredine i klimatskih promjena, a čije aktivnosti uveliko tangiraju zeleni razvoj, se na putu ostvarivanja željenih ciljeva velikim dijelom oslanja na Globalni fond za životnu sredinu i Zeleni klimatski fond, uključujući Instrument za pretpristupnu podršku (IPA) kao dominantne izvore finansiranja. Prepoznajući potrebu uspostavljanja stalnog izvora finansiranja, Vlada Crne Gore je novembru 2018. donijela Odluku o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine (Eko fonda), računajući na potencijal istog za generisanje prihoda. Djelatnost Eko fonda je finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u oblasti očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unapređivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije, na državnom i lokalnom nivou. Prilikom definisanja modela funkcionisanja Eko fonda u Crnoj Gori analizirane su slične finansijske institucije u regionu i šire, a kako bi se došlo do najboljeg rješenja. Sprovode se kontinuirane aktivnosti u cilju postizanja adekvatnog funkcionisanja ovog tijela imajući u vidu njegov značaj.

U pogledu aktivnosti koje se tiču uspostavljanja ekološke mreže NATURA 2000, u aprilu 2019. godine završen je IPA projekat „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” predajom baze podataka Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine. Projekat je rezultirao uspostavljanjem osnove za pripremu Natura 2000, nacrtom referentnih lista staništa i vrsta, dopunom Kataloga tipova staništa Crne Gore značajnih za Evropsku uniju, određivanjem granica biogeografskih regiona, potvrdom nacionalnih kriterijuma za odabir Specijalnih zaštićenih područja (SPA) i Posebnih područja zaštite (pSCI). Takođe, izrađena je „Mapa puta i nedostaci” kao smjernica za dalje aktivnosti na uspostavljanju NATURA 2000 mreže. Projektom je mapirano oko 14 % teritorije Crne Gore. Kroz državni budžet za 2019. godinu izdvojena su sredstva u visini od 200.000 eura za nastavak aktivnosti terenskog rada na uspostavljanju NATURA 2000 mreže, a koji će sprovoditi Agencija za zaštitu prirode i životne sredine po metodologiji koju je uspostavio prethodno navedeni IPA projekat. U toku je tenderska procedura za IPA 2016 kroz koju će biti opredjeljena sredstva za nastavak istraživanja za uspostavljanje Natura 2000 u 2020. godini.

Tokom sastanaka sa zvaničnima Vlade i Bundestaga SR Njemačke, treba istaći da Ministarstvo održivog razvoja i turizma ima kontinuiranu saradnju sa civilnim društvom i NVO sektorom. U tom smislu NVO sektor učestvuje u procesu konsultacija, donošenju odluka, formulisanja strateških dokumenata i ostalih politika i propisa.

III ZNAČAJ POSJETE

Planirana posjeta SR Njemačkoj u ovom periodu će biti i znak snažne političke posvećenosti procesu EU integracija u oblasti životne sredine.

Posjeta će biti dobra prilika da se razmijene mišljenja o izazovima koji očekuju Crnu Goru kad je u pitanju ispunjenje završnih mjerila za Poglavlje 27.

IV PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE:

Imajući u vidu značaj posjete delegacije Ministarstva održivog razvoja i turizma SR Njemačkoj, i predviđenih sastanaka u okviru iste, predlaže se sljedeći sastav delegacije Ministarstva održivog razvoja i turizma:

- Saša Radulović, državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma
- Dragan Asanović, generalni direktor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj u Ministarstvu održivog razvoja i turizma
- Igor Građević, generalni direktor za EU integracije i međunarodnu saradnju u Ministarstvu održivog razvoja i turizma
- Ivana Vojinović, generalna direktorica za životnu sredinu u Ministarstvu održivog razvoja i turizma

Troškovi puta i boravka delegacije Ministarstva održivog razvoja i turizma, koju predvodi ministar Pavle Radulović, SR Njemačkoj padaju na teret Ministarstva održivog razvoja i turizma.